

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

ПРОЛЕТАРИ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

PROVINCIAL
LIBRARY
MANITOBA

The Provincial
Library

UKRAINIAN LABOR NEWS

Адреса:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.
Winnipeg, Man., Canada.

City

Виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. — Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday

Address:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.
Winnipeg, Man., Canada.

PIK IX.

4. 146 (1042).

ВІВТОРОК, 6. ГРУДНЯ 1927.

WINNIPEG, MAN.

TUESDAY, DECEMBER 6th, 1927.

No. 146 (1042).

VOL. IX.

Меморандум М. Літвінова про загрозу нової війни

ВЕЛИКІ ДЕРЖАВИ ГОРЯЧКОВО БУДУЮТЬ ВОЄННІ КОРАБЛІ.

Радянська делегація в Женеві остерігає світ перед слідуючою війною, яка принесе незмірно більше нещастя, ніж минула війна.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 1. грудня. — Після догагання негайного й повного роззброєння, радянська делегація вручила сьогодні підготовчий комісії роззброєння меморандум на 11 сторіч, у якому предсказує нову й нечувану велику війну.

Меморандум був вручений Максимом Літвіновим, заступником народного комісара закордонних справ і головою радянської делегації, який предсказує нову й нечувану велику війну. Меморандум далі каже, що "Американці, висміваючи європейську облуду, відкрито заявляють про свій намір уживати трилітній газ і зарозливі бактерії в слідуючій війні".

Це твердження є оперте на заявах, що появились в "American Infantry Journal" та подібних публікаціях. Радянський Союз, каже меморандум, має армію з 562,000 людей, в той час як російська армія за царя мала 1,350,000 людей. Від часу перемиря подоби держави в світовій війні додали до своїх армій 1,183,000 людей і збільшили свої військові бюджети на 712 мільонів доларів.

Вашингтонська морська конференція, говорять в меморандумі, дала лише той результат, що держави почали горячково будувати кружляки, субмарини, міноносці й морські аероплани замість боєвих кораблів, що конференція обмежила.

Злучені Держави, Велика Британія, Франція, Японія й Італія будували цього року 37 воєнних кораблів, а крім цього рішили ще збудувати 181 у майбутньому.

"Без сумніву, слідуюча війна спричинить незмірно більше нещастя, ніж людство колинебудь знало", кінчить меморандум радянської делегації.

С.Р.С.Р. ВИШЛЕ ОБСЕРВАТОРА ДО КОМІСІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 30. листопада. — Перша сесія підготовчої комісії роззброєння, скликаної Лігою Націй, назначила сьогодні комісію забезпечення для розслідування скопикованої проблеми забезпечення, яке на думку Франції й інших держав повинно прийти перед роззброєнням. Максим Літвінов, голова радянської делегації, обстоював, що роззброєння зродить забезпечення.

Радянський Союз рішив прийняти пропозиції, щоб вислати радянського обсерватора до комісії забезпечення. Тим самим він виявив готовність кооперувати з іншими державами у випрацюванні плану роззброєння, який буде відмінний від того, що його предсказав Літвінов у підготовчій комісії роззброєння.

Дебату над 13-ма точками радянської програми роззброєння відложено. Спільна сесія комісії забезпечення й комісії роззброєння відбудеться правдоподібно в лютому 1928 року й тоді буде вироблена програма дійсної конференції роззброєння.

Злучені Держави, заступлені Гю Р. Вілсоном, міністром до Швайцарії, не прийняли запрошення, щоб вислати обсерватора до комісії забезпечення.

КОМІСІЯ РІШИЛА ЗБІРАТИСЯ 15. БЕРЕЗНЯ.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 3. грудня. — Підготовча комісія роззброєння збиралася сьогодні на свою останню сесію, щоб зробити місце для сесії ради Ліги Націй, що розпочинається в понеділок.

Максим Літвінов, голова радянської делегації, домагався, щоб комісія збиралася знову 10. січня, а не 20. лютого, як було пляновано. Однак домагання Літвінова зигноровано; комісія рішила знову зібратися 15. березня й після того сесію закінчено.

ПАТСВІД, Пенсильванія, 2. грудня. — Підчас експлозії газу в шахті Рандольф, що належить до "Савт Пенн Кол Ко.", полеклося шістьох майнерів, один з них серйозно. Експлозія захопила лише частину майни, де працювало всього кілька робітників.

Польський суд видав приказ арештувати 54 бувших соймових послів

СОИМ РОЗВ'ЯЗАНО Й ПОСЛИ НЕ КОРИСТУЮТЬСЯ БІЛЬШЕ ПОСОЛЬСЬКОЮ НЕТИКАЛЬНІСТЮ. — БУВШИХ ПОСЛІВ ОБВИНУВАЧУЄТЬСЯ ЗА ПИСАННЯ СТАТЕЙ І ВИГОЛОШУВАННЯ ПРОМОВ НА ВІЧАХ.

ВАРШАВА, 29. листопада. — Вчора розв'язано польський сойм і бувші послы не користуються більше посольською нетикальністю. З огляду на це суд видав приказ арештувати 54 бувших послів.

Більшість тих бувших послів обвинувачується за менші провини, як писання статей і виголошування промов на вічах проти тих політиків, що тепер обвинувачують їх у клеветі. Одно з бувших послів обвинувачують за всякі мальверзації в часі, коли він був директором банку.

Двох комуністичних послів вихали до Радянського Союзу ще перед розв'язанням сойму.

Багато бувших послів заявляють, що не будуть кандидувати підчас слідуючих виборів.

а це длятого, що диктатор Пилсудський трактував їх неначе своїх наймитів.

ЖОВІРНІ НЕ ХОТІЛИ СТРИЛЯТИ ЗАСУДЖЕНИХ.

ВАРШАВА, 25. листопада. — Незадовго вийде закон, на підставі якого, однимом родом смертної кари в Польщі буде шибениця. Цей закон буде виданий тому, що польські жовірни вже від давна протестували проти уживання їх до розстрілу засуджених на смерть.

У Польщі є тепер лише один урядовий кат. Він дістає 460 золотих місячної платні, а крім того ще 100 золотих премії за підвищення злочинця. Після нового закона польський кат буде діставати 1,000 золотих за одно підвищення, крім звичайної своєї платні.

ПОЛІЦІЯ ВБИВАЄ СТРАЙКУЮЧИХ РОБІТНИКІВ У ШАНГАЮ.

ШАНГАЙ, 2. грудня. — У фабричному дистрикті міжнародного селетемента вибух сьогодні ранком великий вогонь. В другій годині досвіта згоріли три текстильні фабрики і шкоду обчислюють на два мільйони доларів. Влада розслідує вистки, що вогонь повстав наслідком підпалів.

В той сам час наслідком сильної робітничої агітації застановлено цілком трамваєвий рух.

Між страйкуючими робітниками а поліцією прийшло до сутичок, у яких убито двох робітників, ранено двох поліцаїв і одну чужинецьку жінку, що іхала у трамваю. Влада побоюється, що вибухнуть дальші робітничі розрухи, а можливо й генеральний страйк, який застановить всю індустрію в Шангаю.

Протягом минулого тижня Шангай був свідком робітничих розрухів, що виникли наслідком страйку кількох індустріальних груп. Однак до дійсних сутичок не прийшло аж вчора вечером і сьогодні ранком.

ШАНГАЙ, 3. грудня. — Повідомляють з Ганкова, що 400 студентів університету Сун Ят-Сена штурмували текстильну фабрику в Ганкові, яка відправила кілька робітників, витягнувши п'ятьох реакційних юйїнських урядників на двір і розстріляла їх.

Кажуть, що розстріл відбувся в присутності озброєної поліції, яка не перешкаждала цьому.

В цій події добачують відновлення комуністичної діяльності. Повідомляють також, що комуністи організують збройні корпуси, щоб знову захопити владу.

КОМУНІСТИ АТАКУВАЛИ ПУАНКАРЕ.

ПАРИЖ, 2. грудня. — Комуністичні послы атакували сьогодні в парламенті уряд Пуанкаре за його закордонну політику й "національну оборону". Комуністи збрали свою найбільшу силу з інших партій у боротьбі проти покликнування резерв армії на періодичні вправи. Міністер війни Пенлеве настоював, що вправи є потрібні в інтерес національної оборони, хіба що буде збільшений час військової служби. Остаточно підчас голосування уряд дістав вотум довіря, яке було ухвалене 338 голосами проти 198. Також в інших справах, за які критиковано уряд, він дістав вотум довіря.

В РУМУНІІ БУДЕ КОАЛІЦІЙНИЙ КАБІНЕТ.

БУКАРЕШТ, 2. грудня. — Тут вважають, що в недалюгом часі прийде до угоди між преміером Вінтілею Братіану а д-ром Маніу, провідником національно-селянської партії, на підставі котрої буде сформований коаліційний кабінет з безпартійним преміером.

В новому кабінеті ліберальна (урядова) й селянська (опозиційна) партії будуть однаково зареєстровані. Загалні вибори відбудуться після сформування коаліційного кабінету. Уважають, що це на завжди розвіє всі надії буюшого престолнаслідника Кароля на поворот до Румунії.

ПРИ ЗУДАРІ ПОІЗДІВ ЗГИНУЛО СІМ ОСІБ.

КІНГСТОН, Онт., 29. листопада. — Коло стації Дакрил наїхав у неділю сніпярський поспішний поїзд на тигаровий поїзд, наслідком чого 7 осіб було убитих і 16 ранених. Між убитими є машиніст поїзду. Два пасажери є тяжко ранені. Пасажирський поїзд гнав зі страшною силою і після зудару три вагони згоріли на місці. Між убитими й раненими є багато чужинців. Між раненими є імігранти з Польщі, що іхали до західного Онтеріо.

АЕРОПЛЯНОМ НА ОСТРОВ ВРАНГЕЛЬ.

ОСТРОВ ВРАНГЕЛЬ, Ледовий Океан, 29. листопада. — Радянський пілот, капітан Кошелев, прилетів у своїм літаку на далеко віддалений від світа острів Врангель, що лежить на Ледовім океані. Мешканці острова, по двох роках, дістали від Кошелева перші вистки з широкого світа.

На острові Врангель мешкає губернатор, учитель, лікар, іх жинки й кількох поселенців. Усі вони мешкають тут від 1925 року, коли то перший раз влітало на цім острові радянський пранор. Кошелев прилетів на острів з Камчаткі.

О.І. КОЛОНТАЙ ЗНОВУ ПОСЛОМ У НОРВЕГІІ.

ОСЛЬО, Норвегія, 29. листопада. — Олександра Колонтай, яка недавно повернула з Мексика до Москви, знову обняла становище радянської амбасадорки до Норвегії. Колонтай була близько рік радянською посолкою в Мексико.

В Москві Колонтай брала участь у святкуванню 10-х роковин Жовтневої революції.

ХОЧЕ, ЩОБ БРІЯН ВПЛИНУВ НА ПОЛЬЩУ.

ПАРИЖ, 29. листопада. — Лорд Крю, британський амбасадор до Франції, відідав французького міністра закордонних справ Бріяна і просив його поробити відповідні кроки, щоб не допустити до війни між Польщею а Литвою, бо з неї може вивязатися друга світова війна.

Бріян повідомив амбасадора Крю, що Пилсудський зобов'язався йому, що перед виступом Ліги Націй Польща не виступить зі зброєю ні проти Литви, ні проти Радянського Союзу.

ВІПСЬКО ЗДАВИЛО БУНТ У ВІАЗНИЦІ ФОЛСОМ.

У віазниці Фолсом, у Каліфорнії, вибух 24. листопада бунт 1,200 в'язнів, які протестували проти страшного тюремного режиму, а головою поганой пожини. Проти збунтованих в'язнів вислано військо, яке бунт здавило. По 20 годинах в'язні піддалися. Вислід такий: 7 в'язнів і 2 тюремних сторожів убитих, 22 в'язнів ранених. Сімох провідників бунту поставлено на суд.

Польський уряд дав відповідь на радянську ноту.

"Правда" каже, що Польща укриває свої дійсні заміри й підготовляє насильне захоплення Литви.

МОСКВА, 29. листопада. — Польський посол вручив на родньому комісаріатові закордонних справ ноту свого уряду, яка є відповіддю на радянську ноту в справі польсько-литовського непорозуміння.

Польська нота є ідентична з тою, що була вислана до Англії, Франції, Німеччини, Італії й Злучених Держав.

Польський уряд підчеркує в ноті свої мирні наміри й заперечує спроби мшатися у внутрішні справи Литви. Він звертає увагу на конечність поладження польсько-литовського спору іза придучення Вильни до Польщі й виявляє бажання закінчити "воєнний стан", що існує між Литвою а Польщею від 1920 р.

Польська нота викликала в радянських політичних кругах немале здивування і її вважають за дипломатичний маневр Польщі, яка хоче викликати для себе прихильний на-

стрій на зборі Ліги Націй, де буде обговорюватися польсько-литовський спір.

МОСКВА, 30. листопада. — Польська нота, яку доручено Радянському Союзові та іншим державам, не заспокоїла радянського уряду й не вдовольнила його домагання.

Газета "Правда" заявляє, що збройний конфлікт шораз наближається. Польща укриває свої дійсні заміри, видає миро-ві декларції, а в той сам час підступно приготує насильне заняття Литви.

Коли-б Польща не мала наміру захопити Литву, вона не організувала-б збройної інтервенції в Литві при помочи таких людей, як полковник Блечкайтис, та не ширила-б провокаційних телеграфічних висток про повстання в Литві.

Через те, каже "Правда", польська нота не буде мати заспокоюючого впливу, хоч її видано з таким наміром.

ЗАПЕРЕЧУЄ ЗАЯВУ ПІЛСУДСЬКОГО ПРО МОБІЛІЗАЦІЮ ЛИТВИ.

ВАРШАВА, 1. грудня. — Виявилось сьогодні, що через одну ніч минулого тижня Європа була на краю нещастя — мобілізації війська, подібної до той, що привела до світової війни.

Польський диктатор Пилсудський заявив в інтерв'ю, що коли він отримав відомість минулого тижня, що Литва мобілізується, він цілу ніч роздумував над тим, чи Польща повинна також мобілізуватися. Остаточо він рішив, замість мобілізації, заапельовати до Ліги Націй.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 3. грудня. — Литовський преміер Вальдемарас зателеграфував сьогодні до сер Ерика Дроммонда, секретаря Ліги Націй,

що Литва не робила спроби мобілізувати своєї армії минулого тижня.

Телеграма була вислана у відповідь на заяву польського диктатора Пилсудського, що він надумувався цілу ніч, чи мобілізувати польську армію з огляду на те, що Литва мобілізувала свою армію.

Вальдемарас категорично заявив у своїй телеграмі, що Литва не підиримала ні тайних, ні явних кроків в справі мобілізації.

КОВНО, Литва, 3. грудня. — Преміер Вальдемарас і міністер закордонних справ Зауїндя. — Литовський преміер Вальдемарас зателеграфував сьогодні до сер Ерика Дроммонда, секретаря Ліги Націй,

ДЕМОНСТРАЦІЯ В НЬЮ ЙОРКУ ПРОТИ МОРДУ В КОЛОРЕДО.

"Протестуємо проти мордування майнерів у Колоредо". Такий напис несли пикетчики в Нью Йорку перед офісами Рокфеллерівської "Стандард Ойл Ко." на вулиці Бродвей. Пикетчики були зорганізовані Робітничою (Комуністичною) Партією Америки.

Інші написи, несені пикетниками, звучали: "Робітники Нью Йорку приймають свою допомогу страйкерів у Колоредо", "Розбійники Джана Д. Рокфеллера не зломлять солідарності робітників", "На суд губернатора стейту Колоредо, Адамса" і тям подібні.

Пикети машерували по Бродвею, в самому осередку фінансового округу, і звернули на себе увагу багатотисячних мас. Серед високих компанійних урядників в офісах це викликало неспокій. Деякі зі стопо-

рентових офісових урядовців чинно заатакували пикетників, побиваючи їх. На поміч напосником прибула поліція й арештувала 4 пикетників, яких обвинувачувано в "непристойному, захопленню".

В поліційному суді присуджено всім чотиром пикетникам заплатити по \$50 кари за "нарушення" публічного спокою".

В ПОВІНІ В АЛЬГЕРІІ ЗГИНУЛО 2.750 ОСІБ.

НЬЮ ЙОРК, 2. грудня. — Французький губернатор Альгерії повідомив сьогодні, що в страшних повніях, які навісти-ли ту країну, згинуло від 2,000 до 2,500 тубильців і 250 Європейців. Матеріальна шкода буюрядників в офісах це викликало неспокій. Деякі зі стопо-